

Josef Štefan Kubín – „Milenec Múz“

aneb

„PÍSNÍČKY BEZ FÍKOVÉHO LISTU“

čili

Večer k 50. „Nebeským Narozeninám“ „Jivínského Štefana“

Nepřehlédnutelná osobnost Josefa Štefana Kubína (1864-1965) stojí za „praktické“ ohlédnutí: jičínský rodák, profesor francouzštiny na gymnasiu v Jičíně, vědec, pořadatel francouzských slovníků, se ve svém volném času věnoval sběratelství lidového vyprávění, a - a to nás zvláště zajímá - sběru písní. Ač odedávna *Musika* patřila do literatury, bývává i s „Kubínovými“ písněmi nakládáno macešsky: oškubána poesii křídla tónů, ocitají se ve vydáních písní pouze texty... Přitom Kubín sám vypovídá o své lásce k písničce jako citu veskrze harmonickému i melodickému. Když se poprvé zamiloval jako chlapec do susedovic děvčete, uhranul mu její zpěv, což mu zůstalo věrné až do smrti, říká nám sám o sobě, že se stal „milencem písničky“. A byl jím stále: ještě jako stoletý fešák se ohlížel po ženách, se stejnou náruživostí i plachostí zároveň. Snad právě kvůli té první písničce...?

Byl znám jako vynikající sběratel a etnograf, je obdivován pro svůj foneticky pečlivý zápis textu. Když nestačil na zápis muziky, přizval některého z blízkých hudebníků na Jičínsku, Náchodsku, v Kladsku, v Podještědí, i v Jižních Čechách, a oni mu už zapsaný text poslechem zpěváků podložili notami. Žel, tyto noty se do vydání písní nedostávají. Když pak v požehnaném věku Kubín začal psát i své vlastní povídky, i tak přísný kritik jako byl Vladislav Vančura

fascinovaně prohlásil, že tato Kubínova tvorba patří k tomu nejlepšímu, co bylo vůbec kdy napsáno. Ano, o tom je možné se snadno přesvědčit. Ale jak zněly písně, do kterých byl vždy zamilován, se zatím dozvíme jen z jeho vlastních zápisů v Etnologickém ústavu ČAV, neb vydáno s notami (krom pár písní z Kladska a ze Štrálu) nebylo nic! Od zápisu je ještě kus cesty ke zvuku, protože notový zápis je vždy jen a jen pomocník - „tahák“. Nyní přepisujeme bohatý materiál v archivu, chystáme velmi pestrý kubínovský program skrzskrz milostných písniček, které jsou tolik „chytlavé“, ale nikdy ne nemístné, či hloupě sprosté. O tom lidu sám Kubín říká, že „*Fíkového listu nepřikládají svým projevům vtipovým*“. A díky tomu jsme tu vlastně teď i my sami... :-)

Proto se letos, kdy vzpomínáme 50 let od jeho smrti (ve věku 101 let), budeme zabývat fascinujícím odkazem písňovým, právě z Jičínska a z Kladska, z Náchodska. Kubín nasbíral nejméně 2267 písní, ale mluví se i o třech tisících, což jej přiřazuje k nejpłodnějším sběratelům písní vůbec! Tak, jak se pan profesor Kubín stále ohlížel po ženách i po ženách-písniích, ohlédli se my formou letmé letní hudební dílny po Kubínovi. Samozřejmě jsou přípravy, prepis pramenů, atd. velmi zdlouhavé, běží po celý rok, ale více „zlatým řezem“, než završením našeho vzpomínání bude kubínovský hudební pořad v pátek 6. listopadu, v předpředvečer „Bílé Hory“ a Kubínova pohřbu. To mu bylo 101 lét, 1 měsíc a 1 den! Jak jinak, než právě s Kubínovou písničkou? Jako Kubín sbíral a zapisoval písničky u hospodských stolů, našim motivem je dostat tento „hlas lidu“ zpátky do všedního oběhu, například kolem stolu, je výzvou k dalšímu sbírání a bádání...?